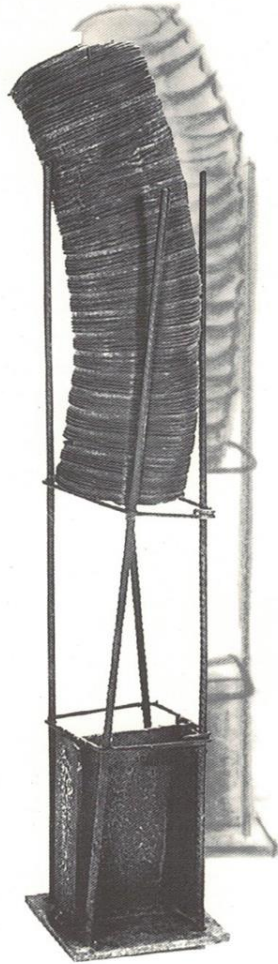

אובייקטים מיצויים

ישראלה הרגיל

27.9.95 – 26.8.95

דיאלוג עם "המצוי"

ה- Readymades של ישראלה הרגיל הם חפצים רגילים אותם היא מצאה בסביבתה הקרובה. לאחר טיפול ועיבוד מחדש שלהם הפכו חפצים אלו, שהיו בעבר נטולי כל איכות אסתטית, לאובייקטים המסווגים כאמנות. "האובייקטים המצויים" שימשו אצל אמני זרם הדאדא באירופה ובארה"ב כמניפסטים: הם "הכריזו" שהעולם כבר מלא ממילא בחפצים "מעניינים", שהאמן איננו צריך כמעט להוסיף עליהם. במקום זה, הוא יכול פשוט לבחור באחד מהם ופעולה אירונית זו של בחירה - כמוה כיצירה. השכל הוא הבוחר ולא היד.

האובייקטים הפיסוליים בתערוכה זו הופכים, אם כך, ממספר בחינות ליצירות בעלות זיקה ברורה לאלה הדאדאיסטיות. הן מסמנות את התייחסותה הראשונית של הרגיל למציאות הסובבת אותה, ולראיית החיים כמורכבים מעירובייה סימולטנית של חפצים, רעשים, צבעים ומקצבים, שיש לקבלם כמות שהם.

כיוצרי זרם הדאדא, כך גם ישראלה הרגיל משתמשת לעיתים בעבודותיה באי-רציונל, במקריות ובאינטואיציה כדי לבטל את החוקים שהעמידה החברה, את התרבות והאמנות המסורתיות, במטרה לשוב ולמצוא את המציאות האוטנטית, ולבחון מחדש את הסדר החברתי על ערכיו המקודשים.

ה"אובייקטים המצויים" ככלל, שוללים את רוח הרצינות, את היומרה להגיע לאמת או להגדרות הגיוניות. הם הופכים ליצירות אמנות בעצם בחירת האמנים בהם, תוך מתן רשות לעצמם לשנות את מעמדם, או את צורת השימוש בהם. אצל האמנים הדאדאיסטים בחירת ה"אובייקטים המצויים" לא הוכתבה ע"י ההנאה האסתטית שלהם. בחירתם התבססה על תגובה של שיויון נפש חזותי, והעדר מוחלט של טעם טוב או רע, כשל"חפצים המצויים" שלהם לא היה כל יחוד. בניגוד ליצירה האמנותית, הם היו בעצם מוצרי תעשייה שנעשו בעותקים רבים. הערך האסתטי שלהם, כמו גם עקרונות השיפוט לפיהם נבחרו - נימחו לחלוטין.

ישראלה הרגיל שונה מאמני זרם הדאדא בעובדה שגם בגרסאות הברזל, ובחלקי המכונות הישנות המרכיבים את עבודותיה היא מוצאת יופי ו"נשמה".

באמצעות תערוכה זו, פורשת הרגיל את עולם האינסטינקטים נטול הצנזורה האישי שלה, ומקיימת עם ה"אובייקטים המצויים" שלה דו-שיח, הבא לידי ביטוי בדרך העמדתם, בבחירת שמותיהם, בהחצנת התהליך בו הם נבחרו ונוצרו ובמשמעות הטעונה שלהם.

אורנה פייכמן - אוצרת התערוכה
והגלריה בבית "יד לבנים", רעננה

ברזל חלוד, עץ ישן, חלקי מכונה שפורקו, כלי בית שידעו גילגול קודם - אלה חומרי הגלם מהם מורכבות העבודות בתערוכה זו, העוסקות בחפצים מצויים (Readymades). כיצד הפכו חומרים "מכוערים" אלה לתכשיטים נאים, בעוד אני בורחת מן האסתטיקה? כיצד הצמיח חלק פגום של טרקטור פרחים צהובים? מה גרם לברז ישן להזרים מים זכים? ואיך קיבל הלפיד העשוי ברזל ופוליאסטר, את הכינוי "אור לגויים"?

אין תבנית אחידה בתהליך העבודה על חפצים שנמצאו תוך בילוש אחריהם בכל מקום ובכל רגע. לפעמים החפץ מכון עצמו להיות פסל, ומוליד את המשמעות שיעמדו מאחוריו, ולפעמים המהלך הפוך: תחילה נולד הרעיון ולו שם, וזה מחפש לעצמו ביטוי באובייקטים תלת ממדיים.

תהליך העשייה רצוף עבודה קשה של חיבור הברזלים בריתוך תוך ליטוש ושיוף. בעבודה בפוליאסטר לעומת זאת, דרושה סבלנות רבה. בטכניקה זו יש לבנות תבנית פוזטיב בחימר, וליצור את הנגטיב בגבס. לתוך התבנית יש לצקת את הפוליאסטר הנוזלי עד שיתקשה ויתחבר לאובייקט המצוי, העשוי ברזל או נחושת. במספר עבודות המוצגות בחלונות התצוגה באולם הכניסה ובקומת הקרקע, נעשתה במכוון עבודת החלדה ויישון, כדי להתאימן לרוח הנוסטלגיה אותה הן משדרות. אלה כלים ששיני הזמן רק היטיבו עימם. הם מזכירים לנו את ארץ ישראל הישנה והטובה.

בחלל התצוגה המרכזי - פסלים גדולים יותר, תבליטים וקולאז'ים. הפסלים נוצרו לאחר שהשתעשעת ב"חפצים המצויים" הקטנים, וחלקם תוצאה של קשר אישי ממושך עם רעיונותיו ועבודותיו של מרסל דושאן. בשתיים מתוך שלוש התערוכות שקיימתי בשנים האחרונות, הוצגה עבודה שכונתה על ידי: "רשימות במזודה". הרשימות, הצילומים והרישומים "יצאו מן המזודה" בתערוכה הנוכחית, נתלו על קיר, כשרקע להן משמשות צלליות של פסלים תלת-ממדיים. בעבודות דו-ממדיות אלה נפרש לעיני הצופה כל תהליך החיפוש, הלימוד, ההתלבטות וההטמעה של החומר, אשר הוביל ליצירתי בחמש השנים האחרונות.

לצד עבודות אלה מוצגים "מתלה עם אנך" ומולו "מקבת" - פטישון ריתוך קטן כלוא בכלוב. בין הפסלים עומד, זקוף על משמרתו "השומר". לא רחוק ממנו ניצבים חמישה רווקים מתוך סדרת "תשעת הרווקים". הרווקים "קורצים" אלינו ומסגירים את היותם, בעבר הלא רחוק צינורות ביוב...

ישראלה הרגיל